

नागपूर महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत "नविन नागपूर" अंतर्गत "International Business And Finance Centre (IBFC)" विकसित करण्याच्या महत्वाकांक्षी प्रकल्पासाठी गृहनिर्माण व नागरी विकास महामंडळ लि. (HUDCO) या भारत सरकारच्या वित्तीय संस्थेकडून भूसंपादनासाठी हुडकोकडून घ्यावयाच्या रु.३००० कोटीच्या कर्जास शासन हमी देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : शाहमी-२०२५/नगर विकास/प्र.क्र.९६/अर्थबळ,

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,

मंत्रालय, मुंबई-३२

दिनांक :- १२/११/२०२५

- वाचा - १) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. शाहमी-१०९९/प्रक्र.६८/शा.हमी, दि. ०५.११.१९९९,
२) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. शाहमी-१००८/प्रक्र.१८/शा.हमी, दि.२८.८.२००८,
३) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. शाहमी-१०२४/प्र.क्र.५८/अर्थबळ, दि.३०.०९.२०२४,
४) शासन निर्णय, नगर विकास विभाग क्र. एमआरडी-३३२५/प्र.क्र.५०/नवि-३५, दि.१०.०९.२०२५,
५) मा.मंत्रिमंडळ बैठक निर्णय दि.०३.०९.२०२५.

प्रस्तावना:

मा.मंत्रिमंडळाच्या दि.०३.०९.२०२५ रोजीच्या बैठकीत नागपूर महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण मौजा गोधणी (रिटी) व मौजा लाडगांव (रिटी), तहसिल हिंगणा, जि. नागपूर येथील एकूण अंदाजे क्षेत्र ६९२.०६ हे. आर जागा संपादीत करून सार्वजनिक हितार्थ "नविन नागपूर" अंतर्गत "International Business And Finance Centre (IBFC)" विकसित करण्याच्या महत्वाकांक्षी प्रकल्पासाठी गृहनिर्माण व नागरी विकास महामंडळ लि. (HUDCO) या भारत सरकारच्या वित्तीय संस्थेकडून एकूण रु.६५०० कोटी इतके कर्ज घेण्याचे निश्चित करण्यात आले आहे. त्यापैकी प्रथम टप्प्यामध्ये भूसंपादनासाठी रु.३००० कोटी इतक्या कर्जास शासन हमी देण्याबाबत निर्णय घेण्यात आला आहे. त्या अनुषंगाने शासन निर्णय निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

मा.मंत्रिमंडळाने दि.०३.०९.२०२५ रोजीच्या बैठकीत घेतलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने खालीलप्रमाणे शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

१. नागपूर महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण मौजा गोधणी (रिटी) व मौजा लाडगांव (रिटी), तहसिल हिंगणा, जि. नागपूर येथील एकूण अंदाजे क्षेत्र ६९२.०६ हे. आर जागा संपादीत करून सार्वजनिक हितार्थ "नविन नागपूर" अंतर्गत "International Business And Finance Centre (IBFC)" विकसित करण्याच्या महत्वाकांक्षी प्रकल्पाच्या भूसंपादनासाठी गृहनिर्माण व नागरी विकास महामंडळ लि. (HUDCO) या भारत सरकारच्या वित्तीय संस्थेकडून घ्यावयाच्या रु.३००० कोटी (अक्षरी रुपये तीन हजार कोटी मात्र) इतक्या कर्जास शासन थकहमी मंजूर करण्यात येत आहे.

२. सदर शासन हमीवर कर्ज उचलण्याची मुदत शासन निर्णय निर्गमित केल्याच्या दिनांकापासून १२ महिन्यांच्या कालावधीपर्यंत वैध राहिल.

३. धनको बँक/ वित्तीय संस्थेसमवेत शासन हमीवर घेण्यात येणाऱ्या/आलेल्या कर्जासंबंधी करण्यात येणाऱ्या करारपत्रात खालील अटी व शर्तीचा समावेश करण्यात यावा.

३.१) शासन हमी एकूण रु.३००० कोटी इतक्या रकमेपुरतीच सिमीत राहिल.

३.२) नागपूर महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण हे Principal Debtor राहिल. विधि व न्याय विभागाने विहित केलेल्या Guarantee Deed करारनाम्याच्या मसुद्यामध्ये करारनामा करण्यात यावा.

३.३) नागपूर महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने वित्तीय संस्थेकडून घेतलेल्या कर्जाची परतफेड करण्यास विलंब झाल्यास त्याकरिता आकारण्यात आलेल्या दंडनीय व्याजाकरीता व इतर कोणत्याही देय रकमांसाठी शासन हमी लागू होणार नाही.

३.४) धनको संस्था ही राज्य शासनाच्या पूर्व अनुमतीशिवाय नागपूर महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरणास आदेशामध्ये विहित केलेल्या मर्यादेपेक्षा अधिक कर्ज देणार नाही.

३.५) नागपूर महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाकडून कर्जाच्या परतफेडीबाबत अथवा व्याजाची रक्कम देण्याबाबत होणाऱ्या कसूरीची सूचना शासनास ९० दिवसांच्या आत देणे संबंधित वित्तीय संस्थेस बंधनकारक असेल.

३.५) नागपूर महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाकडून कर्ज फेडीत कसूर झाल्यास नागपूर महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या तारण चल/अचल मालमत्तेची विक्री/लिलाव करून कर्ज वसूलीची प्रक्रिया करावी. तसेच कर्ज वसूलीसाठी सर्वतोपरी प्रयत्न केल्याशिवाय संबंधित वित्तीय संस्थेला हमीपूर्वतेकरिता शासन हमीची प्रतिभूती म्हणून वापर करण्यात येणार नाही.

३.६) धनको संस्थेकडून घेण्यात आलेल्या अंतरिम कर्जातून निर्माण होणारी भविष्यातील मालमत्ता ही राज्य शासनाकडे कर्जाची परतफेड होईपर्यंत तारण म्हणून ठेवण्यात यावी.

३.७) धनकोकडून नागपूर महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या तारण चल / अचल मालमत्तेची विक्री वसूलीचा निर्णय झाल्यास त्यासाठी एक समिती स्थापन करावी व त्या समितीमध्ये नगर विकास विभाग व वित्त विभागाचा प्रत्येकी एक प्रतिनिधी घेण्यात यावा. तारण चल / अचल मालमत्तेची विक्री / लिलाव करताना मुल्यांकन त्रयस्थ संस्थेकडून शासन नियमानुसार करणे आवश्यक राहिल. तसेच, उक्त समितीमधील शासनाच्या दोन्ही प्रतिनिधींच्या अहवालासह लिलाव प्रक्रियेचे अंतिमीकरणास शासनाची मान्यता घेणे आवश्यक राहिल.

वरील (३.१) ते (३.७) पैकी कोणत्याही अटीचा भंग झाल्यास शासन हमी अवैध होईल.

४. नागपूर महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरणाला रु.३००० कोटीची शासन हमी संदर्भात अ.क्र.१ येथील दि.०५.११.१९९९ मधील शासन निर्णयानुसार हमी शुल्क लागू राहिल. तसेच खालील अटी व शर्ती लागू राहतील :-

- ४.१) सदर धनकोकडून घेण्यात येणाऱ्या कर्जाचा वापर ज्या उद्दिष्टासाठी कर्ज घेण्यात आले आहे त्यासाठीच करण्यात यावा.
- ४.२) नागपूर महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरणाने आवश्यक तेवढ्याच कर्जाची उचल करावी.
- ४.३) सदरचे कर्ज (मुद्दल व व्याज) फेडण्याची संपूर्ण जबाबदारी नागपूर महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरणाची राहिल.
- ४.४) सदर शासन हमीवर देण्यात आलेल्या कर्जाचे दायित्व शासनावर येणार नाही, याबाबत नगर विकास विभागाने दक्षता घ्यावी.
- ४.५) नागपूर महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरणाने दर महिन्याला कर्ज परतफेडीच्या प्रगतीबाबतची स्थिती दर्शविणारी माहिती नगर विकास विभागाकडे/ वित्त विभागाकडे सादर करावी.
- ४.६) नागपूर महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरणाने विहित कार्यपद्धतीने लेखा परिक्षित केलेल्या लेख्यांची एक प्रत शासनास सादर करावी.
- ४.७) नागपूर महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरणाने त्यांच्या आर्थिक स्थितीबाबतचा अहवाल या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या प्रपत्र-अ मध्ये दर सहा महिन्यांनी (३१ मार्च/३० सप्टेंबर) नगर विकास विभागास सादर करावा.

५. हमी शुल्क

- अ) नागपूर महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरण यांनी घेतलेल्या कर्जावरील प्र.श.प्र.व. हमीशुल्काचा दर रु.०.५० असा राहिल.
- ब) हमी शुल्काचा भरणा दर सहा महिन्यांनी करण्यास नागपूर महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण हे जबाबदार असतील. प्रत्येक वित्तीय वर्षाच्या ३१ मार्च आणि / अथवा ३० सप्टेंबर रोजी अदत्त असलेल्या घटना सापेक्ष दायित्वावर (Contingent Liability) देय असलेल्या हमी शुल्काचा भरणा अनुक्रमे १ एप्रिल आणि / अथवा १ ऑक्टोबर रोजी करण्यात यावा.
- क) हमी शुल्काचा भरणा केल्यानंतर त्यामधून प्रथम थकीत हमी शुल्कावरील दंडनीय व्याजाची रक्कम वळती करून घेण्यात येईल. नंतर सर्वात जुन्या थकीत हमी शुल्काची वसुली, त्यानंतर त्यापेक्षा कमी जुन्या हमी शुल्काची वसुली याप्रमाणे रक्कम वळती करून घेण्यात येईल.
- ड) देय हमी शुल्क शासन तिजोरीत भरणा करण्यास नागपूर महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरणाकडून कसूर झाल्यास अशा कसूर केलेल्या थकीत रक्कमेवर पहिल्या तीन महिन्यासाठी १६ टक्के दराने व त्या पुढील कालावधीसाठी २४ टक्के दराने व्याज आकारले जाईल.
- इ) नागपूर महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरणाने शासन हमी शुल्काची रक्कम "००७५-संकीर्ण, सर्वसाधारण सेवा- १०८-हमी शुल्क" या लेखाशिर्षाखाली शासकीय कोषागारात भरणा करावी. नागपूर महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरण यांनी बँकेस देय असलेली हमी शुल्काची रक्कम शासकीय कोषागारात नियमितपणे भरणा केली जाते याची खात्री करून घ्यावी.

ई) हमी शुल्क भरल्याच्या पृष्ठ्यर्थ चलनाची साक्षांकित प्रत नगर विकास विभागाने वित्त विभागास पाठवावी.

उ) शासन हमीवरील घेतलेल्या कर्जाच्या परतफेडीबाबत संनियंत्रणाची जबाबदारी सह सचिव/ उप सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२ यांची राहिल.

६. नागपूर महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरणाला कर्ज घेण्याच्या अनुषंगाने संबंधित वित्तीय संस्थांसोबत करण्यात येणाऱ्या करारपत्रांवर स्वाक्षरी करण्याकरिता नगर विकास विभागातील संबंधित सह सचिव/ उप सचिव व वित्त विभागातील उप सचिव (अर्थबळ) यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

७. हा शासन निर्णय मा.मंत्रीमंडळाने दि.०३.०९.२०२५ रोजीच्या बैठकीत घेतलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने, नगर विकास विभागाची नस्ती क्र. एमआरडी-३३२५/प्र.क्र.५०/नवि-३५ वरील प्रस्तावाच्या व वित्त विभागाचा शासन हमी क्र. ०९/२०२५-२६ नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०२५१११२१७५९२१४२०५ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सुनिल शिंदे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव,
- २) मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ३) मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ४) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ५) मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ६) मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ७) सर्व सन्माननीय सदस्य विधानपरिषद/ विधानसभा महाराष्ट्र विधानमंडळ सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई,
- ८) मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे अपर मुख्य सचिव,
- ९) मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) महोदयांचे प्रधान सचिव,
- १०) मा. उप मुख्यमंत्री (नगर विकास व सार्व.बांधकाम-सार्व. उपक्रम) महोदयांचे प्रधान सचिव,
- ११) सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
- १३) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
- १४) ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानभवन सचिवालय, मुंबई, (५प्रती)

- १५) भारतीय जनता पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश, सी.डी.ओ. बॅरेक्स क्र.१, योगक्षेमसमोर, वसंतराव भागवत चौक, नरिमन पॉइन्ट, मुंबई-४०० ०२०.
- १६) इंडियन नॅशनल काँग्रेस पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस (आय) समिती, टिळक भवन, काकासाहेब गाडगीळ मार्ग, दादर, मुंबई-४०००२५.
- १७) नॅशनॅलिस्ट काँग्रेस पार्टी, ठाकरसी हाऊस, जे.एन. हेरेडीया मार्ग, बेलार्ड इस्टेट, मुंबई.
- १८) शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई-४०००२८.
- १९) बहुजन समाज पार्टी, म.रा., बी.एस.पी. भवन, प्लॉट नं.८३-ए, कलेक्टर कॉलनी चेंबूर, मुंबई-४०००१४.
- २०) भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी, ३१४, राज भवन, एस.व्ही. पटेल रोड, मुंबई-०४.
- २१) भारतीय कम्युनिस्ट (मार्क्सवादी) पार्टी महाराष्ट्र कमिटी, जनशक्ती हॉल, ग्लोब मिल पॅलेस, वरली, मुंबई-२८.
- २२) महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना, राजगड, मातोश्री टॉवर शिवाजी पार्क, दादर, मुंबई-२८.
- २३) अपर मुख्य सचिव(नवि-१), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- २४)) वित्त विभाग (ऋण व हमी नियंत्रण कक्ष), मंत्रालय, मुंबई.
- २५) कार्यासन अधिकारी-नवि-३५, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई--४०० ०३२.
- २६) संबंधित वित्तीय संस्था (विभागामार्फत).
- २७) निवड नस्ती -अर्थबळ.